

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK VO

NEDERLANDSE AFDELING VAN HET LYCÉE INT. TE ST. GERMAIN-EN-LAYE

School : VO Nederlandse afdeling van het Lycée Int. te
St. Germain-en-laye
Plaats : Parijs, Frankrijk
BRIN-nummer : 20CH

Datum schoolbezoek : 19 en 20 maart 2018
Datum vaststelling : 3 juli 2018

Inhoud

1	Inleiding 3
2	Kwaliteitsprofiel 5
3	Beschouwing 8
4	Vervolg van het toezicht 12

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht de Nederlandse afdeling van het Lycée International in Saint-Germain-en-Laye, Frankrijk, in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doen we onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kunnen we besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Uw school heeft naast de schoolgids 2017-2018 en het schoolplan 2016-2020 een aantal documenten ingestuurd of tijdens het bezoek aangereikt, die op uw (zelfevaluatie-)activiteiten betrekking hebben.

Het betreft:

- taakbeleid 2017-2018
- jaarplan 2017-2018
- overzicht beleidsvoornemens
- doelstellingen voortgezet onderwijs 2017-2018
- resultaten onderbouw voortgezet onderwijs
- eindexamenresultaten
- notulen laatste bestuursvergaderingen
- notulen laatste teamvergaderingen

We hebben de informatie uit deze documenten bij de oordeelsvorming betrokken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van bovengenoemde documenten;
- Schoolbezoek, waarbij in de klassen 3 Havo-Vwo en 5 Vwo de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen;
- Gesprekken met de directie over de kwaliteit van de indicatoren;
- Gesprekken met het bestuur, leerlingen, leraren en ouders.

Aan het eind van het schoolbezoek hebben we de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met het team en de directeur. Daarbij was een vertegenwoordiging van het bestuur aanwezig.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geven we een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.	1	2	3	4	5
1.1 * De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht. .				•	
1.2 * De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding.			•		

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.	1	2	3	4
2.1 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de onderbouw voldoen aan de kerndoelen				•
2.2 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.			•	

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.	1	2	3	4
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.			•	
3.2 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.				•
3.3 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.				•

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			•	
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				•

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			•	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen			•	

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		•		
9.6 De school waarborgt de kwaliteit van de examens en van andere toetsinstrumenten.			•	
9.7 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Naleving	Ja	nee
N1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N2b In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima.	•	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft ons oordeel over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op de Nederlandse Afdeling van het Lycée International in Saint-Germain-en-Laye, Frankrijk en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij leggen we zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken. Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie

De Nederlandse Afdeling van het Lycée International biedt onderwijs in de Nederlandse taal, aan leerlingen van 2,5 tot 18 jaar. Vanaf groep 5 krijgen de leerlingen ook wereldoriëntatie en vanaf het Collège (leeftijdsgroep vergelijkbaar met groep 8 in Nederland) staan geschiedenis en aardrijkskunde op het programma. De afgelopen jaren heeft een grote verandering plaatsgevonden: de school is, door het stopzetten van de subsidie, van een volledig gesubsidieerde school naar een private school overgegaan. Het primair onderwijs is vanaf het schooljaar 2015-2016 geprivatiseerd, het voortgezet onderwijs volgde een jaar later, vanaf het schooljaar 2016-2017. De privatisering heeft voor veel onrust gezorgd en had meerdere personele wisselingen tot gevolg. Dit schooljaar lijkt de rust, ook in de aansturing van de school, redelijk teruggekeerd.

In totaal volgen 170 leerlingen Nederlands onderwijs, ongeveer gelijk verdeeld over het primair en voortgezet onderwijs. Het leerlingenaantal is stabiel gebleven. De angst voor een terugloop van het aantal leerlingen na de privatisering is niet uitgekomen. Ongeveer een vierde deel van de leerlingen is Vlaams. Alle lessen vinden plaats op het Lycée International, in eigen lokalen in de drie gebouwen voor het peuter- en kleuteronderwijs, het primair onderwijs (groep 3 tot en met 7) en het voortgezet onderwijs (Collège (groep 8 en vo 1-2-3) en Lycée (vo 4-5-6)). Op het moment van het inspectiebezoek is het voortgezet onderwijs gehuisvest in een noodlocatie in verband met nieuwbouw. In het noodgebouw van het voortgezet onderwijs zijn ook alle veertien nationale afdelingen van het Lycée gehuisvest.

De school staat open voor richting-1 leerlingen, die les krijgen op hetzelfde niveau als leeftijdsgenoten in Nederland. De toelatingseisen zijn streng en in het Franse systeem zijn er bij de overgang naar Collège en naar het Lycée nog twee selectiemomenten. Deze selectiemomenten zijn aan de Nederlandse kant de laatste jaren minder toegepast. Ook zijn in het primair onderwijs de laatste jaren meer leerlingen toegelaten, waarvan het niveau van de Nederlandse taal beter past bij richting-2 leerlingen (een maximale achterstand van twee jaar op leeftijdsgenoten in Nederland aan het eind van de basisschoolperiode). De komende jaren moet duidelijk worden of deze leerlingen kunnen doorstromen. Alle leerlingen vanaf het Collège volgen hun dagschool op het Lycée International.

In het team hebben de afgelopen jaren veel wisselingen plaatsgevonden, met name in het voortgezet onderwijs. De directeur van de Nederlandse afdeling is sinds dit jaar werkzaam in deze functie. Zij is tevens leerkracht geschiedenis sinds enkele jaren. Tijdens de privatisering is de vorige directeur, die een lange

periode aan de school verbonden was, vertrokken. Hierna is er een andere directeur aangesteld, die na één jaar gestopt is. Het gehele team van de Nederlandse Afdeling bestaat uit acht leraren. Het 'subteam' voor het voortgezet onderwijs heeft vier leraren waaronder de directeur. Momenteel is er één vacature voor een leraar Nederlands bovenbouw. In deze functie is er één twee jaar weinig continuïteit geweest. Vorig jaar is een nieuwe leerkracht gestart die aan het einde van het schooljaar gestopt is. Dit schooljaar zijn twee leerkrachten na elkaar aan de slag geweest, vanaf januari is er een vacature. Momenteel wordt als noodoplossing deze vacature tijdelijk, tot het einde van dit schooljaar, ingevuld door twee vo-leerkrachten. De leraar Nederlands onderbouw verzorgt de lessen voor vo-4 en de leraar geschiedenis/aardrijkskunde bovenbouw geeft de lessen aan vo-5 en -6. De vertrokken leraar heeft de overdracht verzorgd en is op de achtergrond nog als vraagbaak aanwezig. Tevens zal zij bij de eindexamens zijn.

In het proces van privatisering is een nieuw bestuur van ouders gestart dat twee jaar in functie is geweest en de privatisering heeft voorbereid. Na deze twee jaar (eind 2016) is voor een volgende periode van twee jaar een nieuw bestuur van ouders gekozen, dat het huidige bestuur vormt. Het bestuur bestaat uit vijf leden, waarvan de voorzitter en een algemeen lid verantwoordelijk zijn voor de dagelijkse gang van zaken en de contacten met de directeur en het team. Eind 2018 loopt de huidige periode van het bestuur af, het voorstel is dat in ieder geval enkele huidige bestuursleden zich weer kandidaat stellen om de continuïteit te waarborgen.

Dit rapport gaat over het voortgezet onderwijs, over het primair onderwijs verschijnt een apart rapport.

Aanpak en gevolgen bezuinigingen

Zoals hierboven al is weergegeven is de situatie van de school volledig veranderd door het stopzetten van de subsidie. Van een gesubsidieerde school met de Stichting NOB als bestuur heeft de school de overgang gemaakt naar een geprivatiseerde school met een verenigingsstructuur, betaald door de ouders en met een bestuur van vertegenwoordigers van de ouders. De privatisering heeft grote gevolgen gehad voor de personele bezetting en voor ouders is er een onrustige periode geweest waarin er veel vragen waren over de voortgang van de school. Belangrijk hierbij is het uitgangspunt van het Lycée dat leerlingen alleen via één van de eigen taalafdelingen aangenomen kunnen worden. Nederlandstalige leerlingen kunnen dus alleen toegelaten worden op het Lycée International via de Nederlandse afdeling. Het Lycée is een openbare school. Voor de Nederlandse afdeling betalen de ouders schoolgeld, sinds de privatisering. Inmiddels is de situatie stabiel en weten ouders waar ze aan toe zijn wat betreft het schoolgeld en de aansturing van de school. Sinds korte tijd is duidelijk dat de school vanaf 1-1-2018 in aanmerking komt voor een subsidiebedrag per leerling dat overeenkomt met dat van de andere scholen voor Nederlandse taal en cultuur.

Algemeen beeld

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op de Nederlandse afdeling van het Lycée International als voldoende. Dit is een mooie prestatie voor de nieuwe directeur, het team en het bestuur na alle veranderingen en onrust in de afgelopen jaren. Opvallend zijn de goede examenresultaten, de organisatie van de lessen, het positieve leerklimaat en de wijze waarop leerlingen actief bij de lessen betrokken worden. Leerlingen geven ook aan dit een meerwaarde van de lessen van de Nederlandse afdeling te vinden. Voor de kwaliteitszorg geldt dat het huidige bestuur, directie en team dit weer vanaf de basis en in eerste instantie heel praktisch hebben opgepakt. Hoewel grotendeels als voldoende beoordeeld zitten in de kwaliteitszorg de meeste verbeterpunten voor de school. Dit geldt breed van het evalueren van

het onderwijs, werken aan verbeteringen tot het vastleggen van werkwijzen en afspraken. Het primair onderwijs is hier verder in dan het voortgezet onderwijs. Voor het voortgezet onderwijs gelden nog als extra complicaties dat de privatisering later is ingezet dan in het primair onderwijs, veel leraren zijn vertrokken en de afgelopen twee jaar de invulling van de leraar Nederlands bovenbouw heel moeizaam is.

Toelichting

Leerresultaten

De inspectie beoordeelt de leerresultaten aan de hand van de examenresultaten en op basis van een goede doorstroom gedurende de schoolloopbaan. De examenresultaten zijn van een goed niveau. De afgelopen jaren slaagden alle leerlingen met over het algemeen goede cijfers voor het eindexamen Nederlands en geschiedenis en aardrijkskunde. Hierbij moet wel vermeld worden dat er selectie plaatsvindt bij toelating op de school en vervolgens bij doorstroming naar het Collège en naar het Lycée. De combinatie van de Nederlandse lessen en het onderwijs in het Franse systeem stelt hoge eisen aan de leerlingen. Voor de doorstroming geldt dat deze van voldoende niveau is. Leerlingen die onvoldoende presteren, moeten de school verlaten. Dit speelt met name in de onderbouw.

Onderwijspraktijk

Voor het aanbod geldt dat dit toewerkt naar de referentieniveaus en naar de eindexameneisen van het Franse eindexamen Option Internationale du Baccalauréat (OIB). Sinds vorig jaar werkt het team met de nieuwste versie van de gebruikte taalmethode. In het Collège is de laatste jaren veel aandacht besteed aan leesbevordering en literatuur. Zoals ook in het rapport over het primair onderwijs is verwoord, is er blijvend aandacht nodig voor de overgang van de leerlingen naar het Collège. In het Nederlands schoolsysteem is dit de overgang van groep 7 naar groep 8. Het programma voor geschiedenis en aardrijkskunde vraagt ook om veel afstemming met het Franse programma. Hierover vindt regelmatig overleg plaats.

De inspectie heeft, ondanks wat technische problemen in één van de lessen, tijdens de lesbezoeken gezien dat de leraren duidelijk uitleggen en zorgen voor een leerklimaat waarin de leerlingen aan het werk zijn en weten wat van hen verwacht wordt. De leraren hebben een strakke planning, sinds dit jaar vastgelegd in studiewijzers en willen de onderwijstijd volledig benutten. Zij dagen de leerlingen uit om actief aan de les deel te nemen, wat de leerlingen in het Franse systeem veel minder gewend zijn.

Met behulp van methodegebonden en methodeonafhankelijke toetsen, observaties en opdrachten volgen en analyseren de leraren de ontwikkeling van de individuele leerlingen. Door de kleine groepen is de zorg voor individuele leerlingen nauw verweven met het primaire proces van lesgeven. Wat opvalt is dat de leraren de leerlingen goed in beeld hebben maar de volgende stap naar een gerichte aanpak voor leerlingen, die extra ondersteuning nodig hebben, nog veel specifieker moeten maken.

De school heeft met 6 (Collège) tot 8 (Lycée) lessen per week ruim voldoende uren gepland. Ongeoorloofd verzuim van leerlingen komt niet voor. De ouders, met wie de inspectie sprak, zijn over het algemeen tevreden over de Nederlandse lessen, de sfeer en de communicatie met de leraren en zijn blij dat er een Nederlandse afdeling is op het Lycée International. De leerlingen geven expliciet aan de manier waarop zij in de lessen van de Nederlandse afdeling worden uitgedaagd om mee te denken, hun mening te geven en er naar hen geluisterd wordt, te waarderen en daar veel van te leren.

Kwaliteitszorg

Voor de kwaliteitszorg geldt dat het huidige bestuur, directie en team dit weer vanaf de basis en in eerste instantie ook heel praktisch hebben opgepakt. Door de privatisering, de wisselingen in het bestuur en in de aansturing, is er aan enkele onderdelen van de kwaliteitszorg de afgelopen jaren minder aandacht besteed. Het schoolplan dat er ligt (2016-2020) sluit niet meer helemaal aan op de huidige praktijk. De directeur en het bestuur hebben dit schooljaar allereerst gewerkt aan een nieuwe schoolgids. Daarnaast heeft de directie recent een jaarplan opgesteld en een overzicht gemaakt van de relevante beleidsvoornemens. Hoewel grotendeels als voldoende beoordeeld zitten in de kwaliteitszorg de meeste verbeterpunten voor de school. Dit geldt breed van het evalueren van het onderwijs, werken aan verbeteringen tot het vastleggen van werkwijzen en afspraken. Het primair onderwijs is hier verder in dan het voortgezet onderwijs aangezien daar de achterstand groter was, er geen jaarplannen lagen en er weinig vastgelegd was. Door meerdere wisselingen van leraren, kwam dit nog duidelijker naar voren en is het team nu hard aan de slag programma's en afspraken vast te leggen.

Dit schooljaar is veel energie gestoken in het team, in de aansturing en in de vaste overlegmomenten om praktische zaken, ontwikkelingen in het onderwijs en lopende verbeteractiviteiten te bespreken. De directeur overlegt tweewekelijks met een delegatie van het bestuur. Een andere belangrijke ontwikkeling is het taakbeleid dat dit schooljaar is ingevoerd. Alle extra taken zijn belegd bij verschillende leraren die hiervoor extra uren per week krijgen. Eén van de leraren is trekker van de werkgroep kwaliteitsbeleid. Deze werkgroep ontwikkelt een kwaliteitsbeleid voor de Nederlandse afdeling voor de langere termijn. Dit is tevens voorbereiding voor het nieuwe schoolplan. Tot nu toe is het functioneren van de directeur en de teamleden nog niet geëvalueerd. Ook dit is er de afgelopen jaren door de vele wisselingen en veranderingen bij ingeschoten. Recent is gestart met collegiale consultatie. Het team kan jaarlijks deelnemen aan de scholingsdagen van de Stichting NOB en daar maken de leraren ook gebruik van. Tevens vindt er sinds dit schooljaar weer regelmatig uitwisseling plaats met twee ntc-scholen in Parijs. Deze contacten zijn dit schooljaar geïntensiveerd.

Uit gesprekken en uit de resultaten van de recente ouderenquête blijkt dat ouders over het algemeen tevreden zijn over de lessen en de manier waarop het team en het bestuur communiceren. De resultaten van de enquête zijn geëvalueerd en er zijn concrete verbeteracties aan verbonden.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.